

Ishaja vask dan

ladi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

vsakega številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Glase iz naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ul. Mein pioco št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Člani oglašajo 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilce političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se upravlja na osi. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprilagodna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12. Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesorij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncesorij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12. Poštno-branilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Iz Mukdena.

PETROGRAD 17. »Ruska brz. agentura« poroča danes iz Mukdena: Japonci nam stoje na našem skrajnem levem krilu nasproti pri Tsiančuanu.

Dne 15. avgusta je prodrl naprej mali sovražnikov oddelek ter je zasedel klanec Dutindušan, odkoder so se naše sprednje straže umaknile.

Križarka »Novik« na potu v Vladivostok.

LONDON 17. »Daily Mail« je prejel 15. t. m. sleden poročilo iz Tokija: Rusko križarko »Novik« so videli v Vandremenski čini pluti v smeri proti Vladivostoku.

Port Artur zopet padel?

BEROLIN 17. »Lokal-Anzeiger« poroča iz Petrograda: V tukajšnjih vojaških krogih kroži vest, da so Japonci zavzeli Port Artur. Uradna poročila o usodi oblegovane trdnjave niso bila že 5 dni objavljena.

Položaj na bojišču nespremenjen. — Deževje. — Gibanje med Čunguzi.

PETROGRAD 17. (Uradno.) Brzobjavka generala Kuropatkina na ruskega carja od 16. t. m. poroča: Položaj je nespremenjen; povsod je veliko deževje. Kakor kažejo došla poročila, nastaja med Čunguzi čim živahnejše gibanje. Japonci so zgradili med Fengvančangom in Lanšantuanom ozkotirno železnico.

Protest Rusije izročen v Tokiju.

PARIZ 17. List »Matin« poroča, da je minister Delcasse baje ukazal izročiti minoli ponedeljek v Tokiju protest Rusije proti kršenju mednarodnega prava. List meni, da je nade, da se spor reši diplomatskim putem, ne da bi imel resnih posledice.

Zopet angleška ladija vstavljena radi vojne kontrebande.

LONDON 17. Lloydso so iz Ajaceia sporočili, da je dne 12. t. m. ruska križarka »Ural« (prejšnji parnik severonemškega Lloydja »Cesarica Marija Terezija«) ustavljen zapadno od gibraltarske ožine angleški parnik za prevoz »Sestian«. Parniku je bilo dovoljeno nadaljevati vožnjo. — Poveljnik »Urala« mu je izjavil, da zasleduje nad 200 parnikov v vojno kontrebande, da jo oddajo potem italijanskim in španskim ladjam.

Zaplenjene poštne vreče s parnika »Princ Henrik«.

NAGASAKI 17. Poštne vreče, ki so bile v Rudečem morju na parniku »Princ Henrik« zaplenjene, so dospale semkaj. Vreče so bile odprte in pregledane v prisotnosti nemškega, francoskega in angleškega konzula. Mnogo priporočenih in zavadnih pisem manjka. Konzuli nameravajo vložiti protest.

Ogrska magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA 17. (Ogrski kor. biro.) Predsednik Albin Csaky je otvoril sejo ob 11. uri ter se spominjal v svojem nagovoru umrlih členov gospodske zbornice Feliksa Csorde, grofa Zsya in nadškofa Csaszko. Številke zbornice se je vzelo na zapisnik. Ministerski predsednik je opravičil odsotnost več ministrov. Predsednik je na to priobčil, da je bil baron Desiderij Banffy valed svoje izvolitve državnim poslanecem izbrisan iz liste členov magnatske zbornice. — Na to je zbornica prešla na dnevni red ter najprvo razpravljala o predlogi glede stroškov dvora, ki je bila v obče in podrobnostih sprejeta. Na to je zbornica sprejela celo vrsto predlog, med drugimi brez debate tudi ono glede povračitve 10 milijonskega posojila družbi avstro-ogrskih železnic. Tako tudi predlog glede ustanovitve novih vojaških ustanov v obče in v podrobnostih. Na to je pričela zbornica razpravljati proračun za l. 1904.

Magnatska zbornica je sprejela vse od poslanske zbornice rešene predloge, med temi civilno listino in proračun za leto 1904.

Brzobjavne vesti.

Cesar v Marijinih in Karlovi varih.

MARIJINI VARI 17. Cesar je ob 7. uri 24 minut zjutraj odpotoval v Karlove vire.

KARLOVI VARI 17. Cesar je došel semkaj. Na kolodvoru so ga pričakovali načelniki civilnih in vojaških oblastij. Župan je cesarja pozdravil. Na to se je odpeljal cesar v mesto. Na ulicah so delali špalski člani raznih društev. Občinstvo je cesarja povsod burno pozdravljalo.

KARLOVI VARI 17. Cesar je došel semkaj ob 9. uri predpoludne ter je najprvo obiskal vojaško kopališče, potem še druge zgrade kopališča. Pred katoliško cerkvijo ga je pozdravilo svečenstvo. Povsod je občinstvo cesarja živahno pozdravljalo. Opoldne se je cesar vrnil v Ial.

KARLOVI VARI 17. Velike važnosti so besede, ki jih je govoril cesar županu iz Heba.

Kakor znano, je mestni svet v Hebu sklenil povabiti cesarja. Schönerer je pa izjavil, da položi svoje častno meščanstvo, ako pride cesar v Heb. Cesar je rekel županu iz Heba: »Pozdravljam Vaš prihod kakor znamenje Vašega patrijotič. čutstva. Obžalujem, da ne morem sprejeti vabila ter iti v Heb. Čas je kratek. Morda kasneje. Sedaj moram v planine, da se oporavim«.

Minister za železnice v Preblavu.

PREBLAV 17. Minister za železnice se je, vrnivši se iz Koroške na Dunaj, ustavil večeraj več ur v Preblavu ter se o novih kopališčnih zgradah zelo povoljno izrazil.

Pogajanja glede trgovinske pogodbe z Italijo.

DUNAJ 17. »Neue Freie Presse« poroča na zveščku komunikacije o večeršnjem ministerskem svetu sledeče: Zaano je, da je italijanska vlada v zadnjem času neposredno pred prekinitev pogajanj stavila predlog glede vprašanja o vinski carini. Ta predlog ni bil uradno objavljen. Iz pogovora, ki ga je imel naš rimski dopisnik z odličnim italijanskim državnikom, se jasno vidijo ugiibanja te predloge.

Govori se, da zahteva Italija znžano carino za množino 200.000 kvintalov belih vin. Glasom poročila iz Reke je predlagata carinski postavki 12 kronami na kvintal ter so bile označene tri italijanske pokrajine Bari, Foggia in Lecce, na katere bi se ta carinski postavki raztezal. Ni še znano, hoče-li Italija v resnici ostati pri carini 12 kron, kakor je bilo na razpravah ponovno omenjeno. Avstrijski odposlanci so že v začetku izjavili, da ni možno tega predloga Italije sprejeti. Avstrijski vladni krogi so izjavili, da je možno sprejeti kakor maksimum carinski postavki 25 kron nasproti carinskemu postavku 60 kron, ki jih določa avtomatni carinski postavki, dočim se ne znaša množino 200.000 kvintalov kakor nemogoče. Pekaže se, v kakem zmislu bodo napredovala pogajanja in v katerih točkah se zedinite Avstro-Ogrska in Italija. Pogajanja bodo trajala še več tednov.

Legar v okolici pariški.

PARIZ 17. Pariška prefektura je opozorila pariško prebivalstvo, naj pije v bodoče le kuhano vodo. Ta opomin temelji na dejstvu, da se je blizu enega vira, ki preskrblja Pariz z vodo, pojavil legar.

Nemci v južno-zapadni Afriki.

BEROLIN 17. Generalmajor pl. Trotha je sporočil iz Hamakari: Sovražnik je po boju od 11. t. m. zbežal, zapustivši silno mnogo živine, drugega blaga in mnogo mrtvih. Mnogo živine je bilo zaplenjene. Ertorff je zasledoval čete Hererov ter jih porazil 15. t. m. Hereri so imeli velike zgube. Na naši strani je bilo 5 mož ubitih, 2 častnika in 5 mož pa ranjenih.

Ustava na Ruskem.

Vsakikrat, ko se je izvršil na Ruskem kak umor na odlični politični osebi, je v navadi, da razno evropsko časopisje na dolgo in široko razpravlja o ruskih razmerah ter vidi edino rešitev za Rusijo v uvedanju ustave in parlamentarne po evropskem vzorcu! Tako tudi sedaj po umoru ministra Pleveja.

Drugeče sodijo poznavatelji Rusije in njenih notranjih odnošajev. Oci vedo, da to ni tako lahko, kar priporočujejo Rusiji. Rusija tvori šteti del sveta.

Rusija je 42-krat večja nego Nemčija, a 36-krat večja nego Avstro-ogrska. Že radi tega ima Rusija še mnogo divjih in surovih plemen, a sam ruski narod ima tri četrtnine še nepismenih prebivalcev.

Velika zapreka so posebne aspiracije Poljakov, Nemcev, Fincev, Armencev, Židov in drugih. Armenci, katerih je v Zakavkazu en milijon in pol med 6 milijoni drugih narodnosti, hočejo osnovati poseben veliko Armenijo! Cerkvene novce in za šole namenjene fondse so uporabljali za politične agitacije v prilog velike Armenije. Te cerkveno-šolske fondse je Rusija minolega leta privela namenu za kateraga so bili ustanovljeni. Znamo, kaj hočejo Poljaki, znamo tudi to, da je 200.000 Nemcev, od katerih je 90 »magnatov«, tako zvanih nemških baronov in grofov, do Aleksandra III. gospodovalo nad dvemi milijoni in pol Rusov, Litavcev in Estoncev v baltičskih pokrajinah.

V novejšem času je Rusija omejila to krivično ker nenaravno gospodstvo in izrabljanja od strani pohlepnih Nemcev. Mislite si ministra na Ogrskem, ki bi delal na to, da večina raznih narodov na Ogrskem dobi iste pravice z madjarsko manjšino in da »magnati« ne bi mogli več delati po svoji volji!

V Finski (kakor v Istri) hoče velika manjšina Švedov, »gospode«, ki tvorijo šteti del vsega prebivalstva, da bi bila Finska posebna švedska država, da bi si jo Švedska o priliki lahko osvojila. Te švedske irredente ni mogla trpeti ruska vlada ter je radi nje počela mesto švedskega jezika uvajati ruski poleg finskega. Toda ne v nižje šole, niti v nižje urade, ampak le v višje. Švedski agitatorji so pridobili tudi mnogo mladih Fincev za »Veliko Finsko« in samostavno državo-Finsko.

Židje na Ruskem drža s Poljaki in z vsami nezadovoljnimi, ker jim v Rusiji ni dovoljeno gospodstvo in izsesavanje kakor drugod, a Židje je v Rusiji tri in pol milijone, nad tretjino vseh Židov na svetu. Židje je največ v ruski Poljski in v nekdanjih poljskih pokrajinah vse do zapadne Drine, do Dnjepra in Krime. Židje drža od nekdanje Poljske in Nemci. Poljska je imela od leta 1825 do 1831, (oziroma nekoliko do leta 1864) posebno ustavo z večjo autonomijo, nego jo ima danes Ogrska. Toda Poljaki niso bili zadovoljni s tem ter so v dveh revolucijah, leta 1831. in 1863, izgubili to konstitucijo in prerogative, ki jim jo je bil dal car Nikolaj I. Poljaki so hoteli imeti svojega posebnega kralja, stvarati državo v državi.

V Finski sta car Aleksander I. leta 1809, in Aleksander II. leti 1869 dala večjo autonomijo, nego jo ima danes Ogrska. Tudi Finci hodijo istim putem kakor Poljaki. Zato je verjetno, da bodo iz istih vzrokov sledile tudi iste posledice, da bo Finska zagrala svojo ustavo in svojo veliko autonomijo, ki jo je imela do sedaj. Omenjenim narodom, to je: Poljakom, Nemcem, Armence in Židom ne more dati Rusija posebnih starih ustav, a ne more jih pustiti še dolgo časa niti v ruski centralni »parlament«, ako utegne priti do tega parlamenta. Kajti v interesu svojega obstanka ne more Rusija dopustiti da bi jej Poljaki, Nemci, Armenci in Židje neprenehoma delali neprilike z ustavo ter jej ovirali najboljše ustave, ki so neobhodno potrebne vsaki državi. Zato govorijo tudi najli-

beralnej ruski rodoljubi: povzdignimo najprvo kmetzsko gospodarstvo, zgradimo dovolj šol in železnic, dovolimo zemstvam (pokrajinskim zborom) več delokrog, da se tako pripravi narod za večjo ustavnost in centralni parlament! Toda naša ruska koastitucija mora biti danes jutri taka, kakor je angleška a ne taka kakor je v Avstriji, kjer se s pomočjo § 14. vlada proko in proti ustavi.

Kaj bi n. pr. brigalo Nemca, Finca, Armerca, Žida in Poljaka orientalne vprašanje? Bili oni dovoljevali vojsko in denar za rešenje orientalskega prašanja?

Ruska država se ne bi zamogla pomikati dalje, a govorniki bi hujskali razne narode. S tem bi postala Rusija slaba. Ravno tega pa žele njeni sovražniki: Nemci, Židje in drugi. Marsikateri Poljak pravi še danes, da on ni in ne bo Slovan, ampak le Poljak, dočim drugi Slovani smatrajo Ruše za Slované!

Prava evropska Rusija ima 50 gubernij ali pokrajin s 4,926.000 štirj. kilometri in 100 milijonov prebivalcev.

Od teh ima 34 gubernij samoupravo in pokrajinske zbornice. Sedaj je ravno japonska vojna preprečila, da se ni ta samouprava uvedla tudi v druge gubernije, tako, da bi bilo 46 gubernij s pokrajinskimi zbori. Arhangelska gubernija s Zrjanski in Simojedi in neke druge gubernije s Kalmiki, Kirgizi, Voguli, Tatari niso še sposobne za samoupravo. Ako bi dovolila Rusija ustavo, zamogla bi jo dati le tem pravim ruskim gubernijam (46) in to za sedaj le s posvatojočim glasom, ker vojske in diplomacije ne more car radi interesa ruske države dati v roko raznim agitatorjem, ker Rusija ni še zrela za ustavo, kakoršnja imajo na Angležkem. Za tako pa, kakoršnja imamo v Avstriji — ne mara!

Po »Obzoru«.

Rusko-japonska vojna.

Trst 17. avgusta 1904.

Danes došla nam »Reichswehr« daja pomorski bitki med portarturskim in japonskim brodomjem to-le kratko označenje: »Stilo je žrtve, ali posrežilo se je«. Nu, tako menje smo bili izrekli tudi mi, ne meneči se za japonski krik, ki nam je donel na ušesa. Gotovo je stalo žrtve. Ali, vpraša naj le vsakdo svojo zdravo pamet: če ima manje številno brodomje prodrati blokada številnejega brodomja, ki vrhu tega ovira prodirajoče z metanjem min, je-li sploh možno, da bi se tako podjetje moglo izvršiti brez žrtve?!

A da podjetje ruskega brodomja res ni bilo brez vpeha, potrjuje vesti iz Tokija same. Preko Londona javljajo namreč o velikem veselju, ki je zavladalo na Japonskem. Potem pa sledi pripomba, da je to veselje nekoliko kaljeno po dejstvu, da se nič ne ve, kje se nahajajo nekatere ruske ladje. Ojebito pa da jim gre po glavi »Noviki«. Se-li spominjajo čitatelji, kaj smo rekli mi? Rekli smo, da je glavno to, da so ravno najmenitnejše ruske vojne ladje srečno ubežale Japoncem, četudi razpršene in ne skupno. Rekli smo nadalje, da utegnemo kmalo kaj čuti o teh ladjah, kar bo neprijetno zvenelo Japoncem na ušesa. A da smo prav sodili, potrja nam omenjena brzobjavka iz Tokija, ki pravi, da so tamkaj vendar le v skrbeh. In če hočemo prav soditi, so-li Rusi kaj dosegli ali ne, moramo imeti na pameti, da v programu Japoncev ni bilo razpršenje ruskega brodomja, ampak — uničenje. Tega poslednjega Japonci niso dosegli, pač pa se je zgodilo prvo: A kar se dostaja »Novika«, ki gre Japoncem najbolj po glavi, javlja ravno danes neka brzobjavka iz Tokija, da so videli »Novika«, kako pluje proti Vladivostoku. No, morda nam bodo javili iz Tokija v nekoliko dneh, kako so videli pluti še kako drugo rusko ladjo. Saj smo rekli že večkrat: le potrpežljivo čakati treba.

Glavna pozornost je obrnena sedaj dogodkom pred Port Arturjem. Ali tudi vesti, ki prihajajo iz izrečno japonskih virov, so kontradiktorne. »Berliner Lokal-Anzeiger« hoče na pr. vedeti, da je Port Artur že padel, dočim javljajo nekatere druge vesti, da se iz pred Port Arturja ne more nič doznaniti radi velike strogosti cenzure, a druge vesti, da hočejo Japonci z vsakdanjimi napadi utruditi posadko v trdnjavi. No, mi bi si dovolili pripombo, da se utegnejo o tem utruditi tudi Japonci. Sicer bi pa to pomenjalo nekako priznanje, da Japonci sami nimajo posebne trdne vere, da bi mogli vzeti trdnjavo z naskokom. Ali pa, če bi ga hoteli vzeti za vsako ceno, da jih bo stalo to neizmernih žrtev. Ali bodi-si kakor hoče, na vsaki način izhaja iz vedenja japonskih oblegovalcev, da je poveljnik Sesi izboril vkranič vse, kar je moglo povišati fortifikacijsko silo trdnjave in da so Japonci naleteli na jako trdo kost.

Ojačenje posadke v Turkestanu.

Londonski »Daily Mail« je izvedel iz Petrograda, da je Rusija pred nedavno mobilizovane čete poslala v Turkestan, v srednji Aziji, kjer so bile obmejne posadke v zadnjih treh mesecih podvojene.

Novo japonsko posojilo.

Iz Tokija javljajo, da je sklenila vlada najeti novo posojilo v znesku poldrugega milijona jenov za dogradnjo železniške proge Seul-Fusan v Koreji.

Kako je našel smrt admiral Witheft?

Privatne vesti iz Tsingtau (nemške kolonije v Kitajski) javljajo, da je granata, ki je padla blizu poveljniškega mosta na okolnjači, popolnoma raznesla admiral Witheft in da so našli le njegovo glavo. Ubiti so bili tudi častniki v njegovi bližini.

V spomin

na 25-letnico »Delav. podpornega društva« v Trstu.

»Začetek«!

Tako je naslov prvega zapisnika, ki ga je spisal našega društva ustanovitelj nepozabni Ivan Dolinar.

Ta zapisnik se nahaja v društvenem arhivu in je bil spisan dne 5. januarja 1879. leta.

Gibanje za ustanovitev slovenskega društva za tržaško delavstvo se je začelo že leta 1868., o čemer priča odstavek, postavljen ob čelu omenjenega zapisnika in ki se glasi: »Začetek društva in dovršitev po 11. letih mučnih skušenj«. V prvem zapisniku je tudi povedano, da se tedanji prvci že julija meseca 1868. leta spoznali potrebo, da se ustanovi ogojišče, ki naj bi bilo pristopno tržaškim delavskim slojem.

Leta 1869. je pokojni Vekoslav Rajč spisal in založil 16. strani obsegaajočo brošuro, katere, žal, ne moremo pr. nat. spiti doslovno, ker je preobširna.

Da pa pokažemo, kako se je že pred 35 leti delalo za narodne in za delavske koristi v Trstu in da se vsaj deloma izkažemo hvalne onim, ki so prvi oz. trdo ledino na tržaških tleh, navedemo naj tu doslovno uvod omenjeni brošure, ki se glasi:

»Po tisočletnem spanju vzdramil se je slovenski narod k novemu življenju. Kamor so čezirame, povsod vidimo možko gibanje. V duševnem in telesnem obziru išče si dolgo let zatirani naš rod pomoči. — Človeškemu življenju pretijo mnogokrat nepričakovane nevarnosti. Prihaja bolezen, prihaja smrt in nad tužno zapuščenost družino prikomasti revščina. — Kjer je prej v adal mir in red, tam se razlega zljaj jok in stok. Pogostoma se pa tudi pripeti, da uboga družina med boleznijo svojega rednika tako na nič pride, da jej konečno pomanjkuje za bolnika najpotrebnejših stvari, in če rednik umrje, reveža ne morejo niti pošteno pokopati. Da je to rusica, o tem se je prepričalo že sto in sto družin.

Kar posamezni ne premorejo, to premorejo združene moči. Vsaki rodoljub se teraj mora veseliti, ako vidi, da se v Trstu delavna troš Slovencev začneja združevati.

Čim bolj se širi v našem okrožju revščina, tem več si moramo prizadevati, isto ob pravem času odpraviti, ali vsaj zmanjšati.

Takaj pa ne pomagaj, ne godrnjanje, ne tožbe, in niti upanje na boljše čase. — »Pomagaj si sam in pomaga ti Bog«. Kdor si ume pomagati sam, se brez nevarnosti bori z ljutimi viharji življenja. Le, ako se opiramo na lastno pomoč, smo zavarovani pred vsemi

škodljivimi namerami naših protivnikov. Samopomoč izvira iz lastnega poželenja in je potemtakem neodvisna, za njo nam ni treba nikomur drugemu hvaležna biti, kakor samim sebi, z njo si zagotovimo samostanost, katera v človeškem življenju sploh največ velja. Ako pogledamo na druga narode, vidimo povsod živahno gibanje, tudi mi ne smemo dalje dvomiti, ampak se lotiti dela; — nasproti se nam smeji ravno tako lepa bodočnost, kakor drugim narodom.

Marsikaj se mora še popraviti in predrugačiti. Kmetovalec, rokodelce, obrtnik, trgovce in sploh vsi delavski stanovi imajo pred sabo še široko neobdelano polje.

Ti si morajo složno prizadevati hraniti gotovino (kapital) pod jedno streho. Slovenci imamo do zdaj še sicer prav malo miljo narjev, mnogo njih pa je, ki hranijo stotine.

Kakor previdni vojvoda, ki hoče sovršne vrste predreti, zbira najprej svoje razkorane čete, da si s tem zagotovi zmago, tako se moramo truditi tudi mi, našo razkosano gotovino zlružiti in se za njo spustiti v boj, proti tujemu kapitalu.

Dolžnost je tedaj, da se pri tem domačem društvu zberejo vsi stanovi, osobito za radi tega, ker to društvo ne bo le v korist revežem, ampak tudi premožnim.

* * *

To je bil torej prvi poziv tržaškim Slovincem, naj se združijo v svojo lastno korist in v obrambo pred sovragom. Da je šla trda z ustanovitvijo našega društva, smo že omenili na drugem mestu.

Tu naj navedemo še par dogodkov. Že na ustanovnem shodu, ki ga je pa bil sklical nek zagriženi Lahon po imenu Sandri in kateremu je predsedoval blagopokojni Nadlišek, ki je, vključno lahonskim spletkam, dal besedo Ivanu Dolinarju. Dolinarju se je posrečilo, da je prepričal večino navzočih, da se glasovali za slovenska pravila. Ker pa je bil ta prvi shod vsled lahonskega rogoviljenja razpuščen, je — zloglasni Sandri sklical drugi ustanovni shod na dan 19. januarja 1879. leta.

Na tem shodu je skušal Sandri priti do predsedništva ter tako zabraniti ustanovitev slovenskega društva!

Tedanjim prvakom, z Dolinarjem na čelu, se je posrečilo, da je bil poslednji izvoljen predsednikom s 96 glasovi proti 64, ki jih je dobil Sandri. Borba, ki se je vršila pred in ob ustanovitvi našega društva, bi sama zasluzila, da se o njej napiše cela knjiga. Žal, da je na tem mestu nemogoče podrobneje govoriti o teh za društvo zgodovinskih dogodbah in o spletkarjenjih od ital. strani.

(Pride še.)

Deželnozborske volitve na Štajerskem.

Kakor že javljeno bo dne 20. septembra prvič volila nova kurija, uvedena z volilno reformo, sklenjeno v deželnem zboru. Ta kurija ima izvoliti osam poslancev. Od teh spadajo trije na južno Štajersko; po eden za mariborski, ptujski in celjski volilni okraj. Za ptujski okraj je od slovenske strani proglašen kandidat dvorni svetnik dr. Friderik Ploj, za celjski pa posestnik Ferdinand Rožkar. Za mariborski okraj ni še postavljen kandidat. Najbolje stoji šanse za slovensko stvar v celjskem okraju, kjer je slovenskemu kandidatu zagotovljena velika večina. Najslabše stoji stvari v mariborskem okraju.

Kako so štel na Koroškem!

C. kr. okrajni glavarji na Koroškem so v svojih poročilih o vspehu ljudskega štetja v letu 1900 slavili zmago! Kakor neizmerno razveseljen pojav in velik uspeh lastne uprave so označili dejstvo, da število Slovencev pada. To je torej glavna naloga c. kr. okrajnih glavarjev v slovenskih obmejnih pokrajinah, da — število Slovencev pada. A da se s tem še bahaajo, to kaže na cinizem, kakoršjega človek ne bi smatral možnim pri c. kr. državnih organih. V okrajnem glavarstvu Celovec je bilo r. pr. leta 1890 37977 Nemcev in 26387 Slovencev. V letu 1900 pa je število Nemcev naraslo na 44.034, a ono Slovencev je padlo 20.904. Nemcev 6057 več, Slovencev 5423 manj. Kako so to naredili? Prav lahko. Kdor zna le dve besedi nemški, so ga zapisali za Nemce.

Tudi v okraju Beljak je število Nemcev naraslo za kakih 5 odstotkov, ono Slovencev pa padlo približno isto toliko. Frapantne so

številke o vspehih ljudskega štetja v nekaterih vaseh. Na Rizinovcih ni bilo leta 1890 nobenega Nemca, Slovencev pa 36. V letu 1900 pa je bilo 31 Nemcev in nobenega Slovence. V Pokerski sta bila leta 1890 2 Nemca in 67 Slovencev; leta 1900 pa 65 Nemcev in 4 Slovence. V Verslavci ni bilo leta 1890 nobenega Nemca in 69 Slovencev, leta 1900 pa 60 Nemcev in 16 Slovencev.

Slična sprememba v številkah se kaže na Na Planini, v Potoku, Na goreh. Naj omenimo še Novavasi in Postražice. V Novavasi ni bilo leta 1890 nobenega Nemca in 39 Slovencev, a leta 1900 49 Nemcev in 4 Slovence. V Postražicah je bilo v letu 1890 12 Nemcev in 39 Slovencev, v letu 1900 pa 55 Nemcev in nobenega Slovence!!!

Ali niso delali čudeže ti c. kr. okrajni glavarji? Na papirju seveda! Kajti, to je vendar jasno vsakomur, da je izključena možnost, da bi se v kratkih 10 letih mogle v resnici izvršiti take gorostasne spremembe. Pa naj je germanizatorični pritisk še tolik in naj je slovensko ljudstvo še tako nezavedno, vendar absolutno ni možno, da bi se proces raznarodovanja vršil tako rapid.

C. kr. okrajni glavarji so hoteli, ker so vedeli, da tudi centralna vlada na Dunaju hoče, da se število Slovencev manjša. Ta želja je uravnavala postopanje štetvenih komisarjev! Ves državni aparat deluje za isti cilj, ki se imenuje — germanizacija.

Nova trgovinska pogodba med Avstrijo in Italijo.

Dunajska »Information« je prejela iz Rima 11. t. m. sledečo vest, da bo glede italijanskih virov v bodoči trgovinski pogodbi med Italijo in Avstro-ogrsko, veljala kakor se zagotavlja iz verodostojne strani, sledeča določba: Pogodba se sklene za 10 let. Med tem časom bo zamogla Italija izvoziti v Avstro-ogrsko: V prvem letu 400.000 hektolitrov, v drugem 350.000, v tretjem 300.000, v četrtem 250.000, v petem 200.000, v šestem 150.000, v sedmem 100.000, v osmem 50.000 in v devetem nič.

Potem takem bo Italija tekom 10 let zamogla izvoziti v Avstro-ogrsko le 1.800.000 hektolitrov, to je množino, ki je enaka izvozu od leta 1893. Primeri v tej stvari naša današnja brzoglavost iz Dunaja.

Drobne politične vesti.

Po atentatu ministra Pleveja. Car je imenoval gardnega kapitana Zvezniškega, ki je bil ob atentatu na ministra Pleveja težko ranjen, svojim krilnim pobočnikom.

Za ruskega prestolonaslednika. Iz Belega grada javljajo, da je bila v torek v odetni stolnici slovena zahvalna služba božja povodom rojstva ruskega prestolonaslednika. Svečanosti so prisostvovali kralj Peter, prince Jurij in Aleksander ter zastopniki raznih oblastij.

Ustaja Hererov. General Trotha je sporočil iz Hamakeri v nemški južno-zapadni Afriki, da so nemške čete napadle in odbile Herere z velikimi izgubami. Na nemški strani je padlo 5 častnikov in 20 vojakov, 5 častnikov in 50 vojakov je bilo pa ranjenih.

Bivši pariški nuncij Lorenzelli — kardinal. Rmski »Messagero« poroča, da bo v bodočem jerenskem konsistoriju bivši pariški nuncij Lorenzelli imenovan kardinalom.

De Giorgis hoče odstopiti. — »Frankfurter Zeitung« je prejela iz Carigrada vest, da italijanski general De Giorgis namerava odpovedati se svoji službi kakor višni poveljnik or. žništva v Makedoniji, ker se protivi, da bi se število orožnikov pomnožilo, kakor hoče to Avstro-ogrski in Rusiji. Storjeni so koraki v namen, da De Giorgis ne izvrši svoje namere.

Reforma na Kitajskem? Iz Pekinga prihajajo vesti o reformi kitajske ustave. Osnovati se ima neka vrst državnega sveta po ruskem vzoru. Ta svet bi obstojal iz podkraljev, namestnikov in guvernerjev ter bi v nekem smislu utemnil oblast cesarjevo. Ta načrt je baje izdelal Juansikaj in ga je potajno predložil cesarici-materi v odobrenje. Tudi se širi govorica, da hoče cesarica odstopiti od vlade tej jo popolnoma izročiti svojemu sinu cesarju.

Domače vesti.

Povodom cesarjevega rojstnega dne bo danes (9. uri) slovenska služba božja v

cerkvi pri sv. Antonu novem. Službe božje se udeležijo zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter raznih korporacij.

Sinoči na predvečer sta priredili obe veteranski društvi mirozov z bakljado po mestu. Na velikem trgu je svirala godba pehotnega polka št. 87. Vojne ladje v pristanišču so bile krasno razsvetljene. Zažgalo se je — kakor vsako leto — mnogo krasnih umetaljnih ognjev. Razsvetljenih je bilo tudi precejšnje število oken po mestu.

Imenovanje. Minister za trgovino je imenoval tajnika na finančni prokuraturi v Trstu, dra. Karla Simeonsa ministralnim podtajnikom.

Iz mestne delegacije. C. k. namestnik je odobril sklep mestne delegacije, s katerim je bila dovoljena svota 6900 K za napeljavo vode in centralno kurjavo v poslopju ljudske šole na Rani.

Premeščenje urada. Okrajni predstavnik starega mesta premesti s dnem 24. avgusta svoj urad iz ulice Mačanton št. 12 v ulico Cavana št. 7.

Simptomatično. Tudi naš »Independente« je posnel, kar je praška »Politika« napisala na adresu avstrijskih Italijanov. (Glej včerajšnjo našo notico »Našim Italijanom v album«!) Simptomatično pa je, da je »Independente« tisto apostrofo, priobčilo brez nikake pripombe, iz česar bi mogli sklepati, da — pričuje.

Realka v Idriji. Na občinski seji dne 13. t. m. je bil dr. Stanko Bevk, deseti profesor na idrijski mestni realki, imenovan ravnateljem tega zavoda.

Slavnost otvoritve »Narodnega doma« v Brežicah. Ena najglavnejših trdojav nemške prevzetnosti na južni meji Štajerske, Brežice se v zvezi vsem naporom Nemcev ruši. Slovenci so si zgradili v sredi Brežic veličastni narodni dom, ki je stal okoli 160.000 kron. Minolo nedeljo je bila slovesna otvoritev tega »Narodnega doma« ob enem tudi sijajna manifestacija proti nemškemu gospodstvu in nasilju. Slovenci v Brežicah so se začeli še le pred kakimi 10 leti gospodarsko organizirati, osnovali si lastno posojilnico. Brežiška »Posojilnica« lahko z dovoljstvom in ponosom gleda na svoje 10 letno plodono delovanje a vsi novniki se lahko pohvalijo, da so rešili slovenstvo v Brežicah.

Razun Posojilnice je mnogo pomogla k probujanju narodne zavesti tudi brežiška Čitalnica. V njej je bilo glavno shajališče brežiških rodoljubov; v njej se je razpravljalo o obrambi narodnih pravic ter so se ustvarjali načrti za rušenje te vsenemške trdnjave ob Sotli.

Dan otvoritve »Narodnega doma« je bil torej praznik za Slovence in Hrvate.

Na tisoče ljudstva se je že dopoludne zbralo od vseh strani in prisostvovalo cerkvenemu blagoslovljenju, ki ga je izvršil ob 11. uri in pot. dež. in dr. poslanec župnik in dekan videmski v. g. Žičkar, ob množični prisotnosti domačega in sosednega svečenstva.

Ob 2 uri in pol popoldne pa so se pripeklili »Ljudski Sokol«, »Slavec«, »C. k. Sokol«, »Celjsko pevsko društvo« in pevsko društvo »Edinost« iz Žalca. Na kolodvoru jih je v navdušenih besedah pozdravil g. Štinec.

Nekoliko kasneje so došli Hrvati: »Zagrebaški Sokol«, »Kul«, »Svoboda«, »Jek« iz Samobora in razna druga društva. Zagrebaških izletnikov je bilo skupno do 1500.

Na kolodvoru je pozdravil Hrvate dr. Strašek, predsednik Čitalnice, proslavljajoč navdušenimi besedami idejo hrvatsko-slovenskega jedinstva. Zahvalil se mu je podarostar zagrebeškega Sokola, g. Hnuš. Narod je Hrvate burno pozdravil. Za kolodvorom je bil postavljen slavolok, okrašen zelenjem in slovenskimi zastavami. Tu so stopila društva v red ter odkorakala v sprejeto v mesto s razvitimi zastavami, spremljane od neprečelnih množic naroda in četo orožnikov, določen, da brzdajo nemško čabnost. Prišedši pred »Narodni dom«, na čegar strehi sta ponosno plapolali dve slovenski trobojnici, so slovenske gospe iz gospič delile gostom šopke cvetlic.

Gostov je bilo toliko, da so bili prostori »Narodnega doma« pretesni za toliko množico. (Zvršetak pride.)

Slavje »Delavskega podpornega društva«. V nedeljo bo slavilo naše častljivo »Del. podporno društvo« dvojno slavje: 25 letnico svojega obstanka in tradicionalno obletnico blagoslovljenega društvene zstave. Slavnost se bo vršila dopoldne in popoldne, Vapored je določen tako le:

I. Zjutraj ob 7. uri in pol zberó se udje in odborniki v prostorih društva, ulica Molin piccolo št. 1. Od tod odidejo z godbo, društveno zastavo in odborom na čelu v cerkev sv. Antona novega, kjer jih bodo pričakovali v svečanih oblekah udinje in nadzorovalce.

Točno ob 8. uri začne sv. maša, pri kateri bo pevalo iz prijaznosti »Slovansko pevsko društvo«. Po sv. maši vrnejo se udje in odbor, spremljani z godbo, po ulici Caserma v nove društvene prostore, ulica Giorgio Galatti šte. 18. (Narodni dom) pohranit zastavo in potem se razidejo.

II. Popoldne ob 5. uri bo na odličnem vrtu »Narodnega doma« pri sv. Ivanu veselica na kateri bo sodelovalo iz prijaznosti »Slovansko pevsko društvo«.

Vspored: 1. Novosad: »Južno sloven ska«, koračnica, godba. 2. Waldteuffl: »Cigani«, valček, godba. 3. Ipavec: »Pozdrav«, mešan zbor. 4. Tueck: »Sinfonija«, godba. 5. Volarič: »Slovenski svet«, možki zbor. 6. »Umetalni ogaji«. 7. Zeje: »Večer na Savi«, godba. 8. Pozdrav predsednika. 9. Bartel: »Oj planine«, mešan zbor. 10. Rieder: »Venec slov. pesni«, godba. 11. Kocijančič: »Roženkraut-nagel...«, možki zbor. 12. »Umetalni ogaji«. 13. Smetana: Sekstet iz opere »Prodana nevesta«, godba. 14. Umetalni ogaji. 15. Strauss: »Štajarska pesem«, valček. 16. Ipavec: »Domovini«, godba. — Med točkami vsporeda bo poslovala šaljiva pošta. — Svirala bo Wagnerjeva godba. — Petje bo vodil pevovodja g. S. Bartel. — Ustopnina za odrasle 40 stot. (20 nvč.), za otroke 20 stot. (10 nvč.).

Odbor se nadeja, da se družabniki in družabnice, kakor tudi prijatelji društva, mnogoštevilno slavnosti vdeležo.

Opombe. Družabniki in družabnice morajo ta dan nositi društveno zaamenje. Na red bodo pazili postavljeni nadzorniki. V slučaju slabega vremena preloži se veselica na dan 28. avgusta ob isti uri popoldne. Ustopnice na veselico dobivajo se v društveni pisarni in na dan veselice pri blagajni.

Odbor opozarja še posebno člene, da se ob 4. uri in pol razvije društvena zastava v ulici S. Cilino pri sv. Ivanu. Od tukaj bo korakalo društvo z godbo na čelu na slavnostni prostor v »Narodni dom« pri sv. Ivanu. Odbor priporoča vsem členom in drugim prijateljem tega društva, da se tega spreveda vdeležo v obilnem številu.

»Slovansko pevsko društvo« opozarja cenjene gg. pevke in pevce, da je danes zvečer, v četrtek, ob navadni uri zadnja pevska vaja za veselico »Delavskega podpornega društva«. Odbor nadeja se, da pridejo vsi točno in polnoštevilno.

Odbor pevskega društva »Kolo« bo imel v petek dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski sobi, seje.

Ker so na dnevnem redu zelo važne točke, pričakuje podpisano, da se temu povabilu odzovejo vsi odborniki in namestniki. Predsedništvo.

Tombola na Proseku, ki se je imela vršiti minolo nedeljo tamošnjemu godbenemu društvu na korist, se je odložila na dan 21. t. m. radi nepredvidenih zaprek. Odbor društva se priporoča za obilen obisk.

I. primorsko vojaško veteransko društvo za Trst in okolice pod Najvišjim pokroviteljstvom Njeg. Velikanstva cesarja nas prosi naj objavimo, da priredi o priliki 1) rojstvenega dne N. Vel. cesarja, 2) Spomina na 100 letnico povzdiga Avstrije v d. d. cesarstvo, 3) 25 letnice ustanovitve društva dne 21. avgusta t. l. ob 8. in pol uri zjutraj sv. mašo v cerkvi sv. Antona novega in ob 4. uri popoldne veliko patrijotično ljudsko veselico v restavraciji »Al Belvedere« (pod gradom). Vspored: dne 21. avgusta ob 4. uri popoldne elitni koncert, ki ga bo izvrševala popolna društvena godba; na venčku pa bo svirala godba na lok posebnim vodstvom društvenega kapelnika gosp. Ferd. Majcena. Vstopnina za osebo 50 stot.; na dan veselice v predprodaji 40 stot. v ulici Gelsi šte. 12, I. nadstr. — Streljanje v tarčo na dobitek, kegljanje na dobitek, šaljiva pošta, šaljiva tombola itl. itd. ob krasni razsvetljavi veselicijskega prostora. — Zaključek veselice: krasni umetljni ogaji. — Izvrstna jedila in pijače, brez povišanih cen. — Zbiranje ob 7. uri 15 min. zjutraj in ob 3. uri 50 m. pop. pred društveno p.sarno.

Odbor.

Železniški delavec. Iz Gorice poročajo, da prihaja tja dan na dan vse polno delav-

cev na gradnjo bohinjske železnice. Izlazi prihaja Črnogorcev in Makedoncev, ki potujejo potem dalje na Kanalsko in Tolminsko.

Prememba poštних znamk od 1 do 60 st. C. k. poštne in brzojavno ravnateljstvo nam javlja:

Poštne znamke od 1 do 60 st. se prena-redé kakor sledi:

Na poštah znamkah od 1 do 6 st. bode vrednostna številka na štirih voglih natisnjena v barvi dotične znamke na belem polju; na znamkah od 10 do 30 st. ostane vrednostna številka na voglih črna, vendar bo natisnjena na belih poljih; na poštah znamkah od 35 do 60 st. bode vrednostna številka bela na barvanem polju in sicer v barvah dotičnih znamk. Znamke po 40 st. bodo vijoličaste, da se bodo lože razločevale od onih po 35 st.

Spremenjene poštne zaamke se bodo polagoma izdajale. Sedanje poštne znamke ostanejo v veljavi, dokler se istih popolnoma ne porabi.

Požar v Batujah. V sredo po noči je vdarila strela v hlev tamkajšnjega posestnika Ivana Korona. Pogorel je hlev z vsem senom. Rešili so le živino. Škode je kakih 6000 kron. Koron je bil zavarovan.

V Velikih Žabljah je pa tresčilo v hišo Josipa Vrtovca. Hiša je pogorela s premičninami vred. Škoda je znatna.

Ubojstvo na ulici. Ljudje, ki so šli včeraj predpoludne kmalu po 11. uri po ulici delle Sette Fontane, so bili priče groznega ubojstva, katero je pa še toliko groznejše, ker je je zločinca izvršil na svojem svaku. Zločinca je zidar Karol Mation, a umorjeni je njegov svak Peter Costantini. Stanovala sta oba v hiši št. 16 v ulici Dante Alighieri in sicer Mation se svojo ženo in otroke v IV. nadstropju, a Costantini se svojo ženo, ki je Mationova sestra, v pritličju.

Zločin se je izvršil tako-le: Costantini, ki je bil doma iz Palmanove v Italiji, je bil jako vročkrven človek. Vsakokrat, ko je bil pijan — kar je bilo pa mnogokrat — je grozil svoji ženi in njenim sorodnikom. Zadnjih 15 dnj je bil pa postal prav besen. Vsako noč je vpil, da je bilo groze. Vedno je imel v rokah nož, s katerim je grozil ženi, svoji 20 letni hčeri in 13 letnemu sinu. Mej družim je dejal pred par dnevi svoji hčeri: »Pojdi sem, da ti vzamem jetra iz telesa ter jih dam potem pojesti tvoji materi!« Seveda je tu pa tam Mation nastopil v obrambo svoje sestre in njenih otrok. To je pa ravno vzbudilo v Costantiniju posebno jezo na Mationa. Predsinočno noč je Costantini zopet norel po hiši z nožem v roki.

Včeraj ob 11. uri predpol. je prišel Mation iz svojega stanovanja ter hotel iti v mesto. V hišni veži, in sicer prav pred vratmi Costantinijevega stanovanja, je pa srečal Costantinija. Costantini je jezno pogledal Mationa, a ta ga je hotel z mirno besedo pokarati za njegovo nočno norenje. Ni pa še izustil besede, že je bil Costantini nad njim z nožem, katerega je zavihtel proti njemu. V isti hip je pa šla mimo njiju Marija vdova Paticeili, ki stanuje v isti hiši. Prišla je z ulice ter hotela v stanovanje. Ko je šla skozi vežo jo je pa Mation, hoteč se umakniti Costantinijevemu nožu, pritisnil k zidu, a ona ga je pornila od sebe in ga ravno s tem rešila, da ga Costantini ni mogel več doseči z nožem. To je pa Mationu zadostovalo, da je imel čas pripraviti se za obrambo. Costantini je bil takoj zopet nad njim, a on ga je zgrabil z eno roko za vrat, a z drugo za desnico, v kateri je tiščal nož. Costantini se mu jesuskal izviti, a on ga je držal trdo. Tako ruvaje se, sta prišla na ulico ter se tu še dalje ruvala, dokler sta prišla v bližajo ulico delle Sette Fontane. Tu se je Costantini slednjič rešil Mationovih rok, a pri tem je padel vznak. Mation je pa takoj skočil nadenj, mu iztrgal iz rok nož ter mu ga pornil v levo stran. Potem ga je še parkrat ranil na glavo in drugod ter zatem pobegnil. Mej tem, ko se je to vršilo se je bilo zbralo okolu njiju mnogo ljudi, a nobeden si ni upal poseči vmer. Še le potem, ko je Mation pobegnil, je šel nekdo klicat redarje ter ob enem telefoniral zdravniški postaji za pomoč. Prišel je k ranjenemu Costantiniju zdravnik dr. Turchetto, i je pa takoj izjavil, da ni za Costantinija več nikake pomoči, ker da je rana jako globoka in da so ranjeni važni življenjski organi. In res je Costantini par minut pozneje umrl.

Mationa so pa redarji malo pozneje dobili v ulici della Tesa ter ga aretovali. Ker

je bil ranjen na obeh rokah, so ga najprej odvedli na zdravniško postajo — kjer mu je zdravnik izpral rane ter mu jih prevezal — a potem so ga tirali na redarstveno stražnico v ulici Medis. K umorjenemu Costantiniju sta prišla policijski kancelist Skok in nadzornik redarstvene stražnice v ulici Medis, ki sta sestavila zapisnik o vsej stvari.

Sodni adjunkt dr. Pollanz, je pa kot preiskovalni sodnik telefoničnim potom ukazal, naj se truplo umorjenega Costantinija prenese v Mrtvašnico pri sv. Justu.

Costantiniju je bilo 45 let ter je bil težak, a Mationu je 44 let in je tržačan.

5 oseb aretovanih. Pri tvrdki Josip Mshne so opazili že dlje časa, da vsaki dan izginja iz magazina po nekoliko pšena ali zdroba. Redarstvenim organom se je posrežilo dobiti pojasnila o tem zmanjkovanju. Pri tvrdki nameščena težaka I. S. in L. C. sta namreč vsaki dan opoldne, ko sta jima soprogi donesali obed, izročala tema poslednjima vrečica z zdrobom. Sodelovala pa je na tej tatvini tudi vratarica A. O. Vled tega razkritja je moralo v zapore pet oseb: 2 možka in tri ženske.

Sin okradel očeta. 19-letni sin Vincenza H. v ulici S. Litaro je nekaj časa »živel« z neko natakarišo. Pred nekoliko dnevi pa je prišel domov spat z namenom, da okrade svojega očeta. In res se je posrežilo malapridnežu, da je odnesel očetu 1200 kron denarja in dve srečki, eno bodenkredit, drugo rudečega križa. Malopridnež je pobegnil v Milan.

Med ljubimci. Železniški delavec A. K. je dal zapreti svojo ljubico, ker mu je pokradla raznih vrednostnih stvari v skupni vrednosti 280 K.

Neki S. P. pa je prihitel na zdravniško postajo, ker mu je v burnem prizoru »nje roka« napravila nekoliko znamenj na obrazu, na levi roki in na vratu.

Zastrupljene torte. Že pred nekoliko časa se je bilo zgodilo, da so nekaj oseb, ki so bile pojedle torto, kupljeno v sladličarni Eppingerjevi v ulici Riborgo št. 22, prišli hudi krči v želodec in v črevih. Lastnik sladč čarne sam pa je prijavil sedaj policiji.

ski oblasti, da se je slično zgodilo tudi minole nedelje. V svoji ovadbi izraža sum, da je kdo podkupil katerega njegovih delavcev, da bi na tak način škodoval podjetju.

Aretovana sta bila predsinočnjim o polunoči 40 letni mehanik Axes Hansen, doma iz Kodanja, in 57 letni pomorski sobar Badrej Berlotto, doma iz Messine (otok Sicilija) ter ukrean na italijanskem parniku »Assiria« — in sicer zato, ker sta skupaj izvršila zločin proti naravi. To je bilo na koncu pomola št. 2 v svobodnej luki. Zasačil ju je neki paznik skladišč.

Vročina in suša. Zopet že cel teden ni bilo kapljice dežja. Vročina je pa vsak dan hujša. Kar je ono malo dežja, ki je padel oni teden, dobrega storilo, so že zopet uničili pripekajoči solni žarki. Iz vatočne Istre nam poročajo, da je ves letošnji pridelek v vinogradih popolnoma uničen. Ravno tako je se smokvami.

Književnost in umetnost.

Presojevalni odsek na jugoslovansko umetniško razstavo v Belemgradu.

Na sestanku slovenskih umetnikov dne 7. avgusta v Ljubljani so bili v jury, ki bo presojeval za jugoslovansko umetniško razstavo v Belemgradu namenjena dela vseh onih slov. umetnikov, ki niso ne člani »Save« ne »Vesna«, izvoljeni sledeči gospodje: slikar Gvidon Borolla, um. zgodovinar Ante Gaber, slikar Josip Germ, slikar in učitelj risanja Anton Gvaiz, slikar Rihard Jakopič, prof. in kipar Celestin M. s. (Dalje 4. strani.)

Tvoarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tu i po posebnih načrtih.

Ustrojan oantik bronzolao in fraco

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzoča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

— Trst. —

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom
priporoča slavnemu občinstvu svojo

zalogo pohištva

prej ANTON ČERNIGOJ

via dei Rettori šte. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Pohištvo izdeluje se solidno, trpežno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.

Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištva pošlje se brezplačno.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefono št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefono št. 847.

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje, tu- in izozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljenih skladišč.

Edini tržaški zavod za

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG

„VACUM-CLEANER“.

Točna postrežba in nizke cene.

Promet s čeki in nakaznicami.